

URAD ZA VARSTVO KONKURENCE
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj
Kotnikova ulica 28 / VII
1000 LJUBLJANA

Zahtevek za uvedbo postopka ugotavljanja

kršitve

Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence

Vlagatelj zahtevka:

Boris Horvat,

Zatrjevani kršitelj ZPOmK:

Telekom Slovenije d.d.
Cigaletova ul. 15
1000 Ljubljana

Zatrjevane kršitve:

1. Pogojevanje zakupa priključka ADSL s hkratnim zakupom priključka ISDN
2. Omejevanje pri izbiri ponudnika storitve dostopa do interneta prek priključka ADSL

Priloge: kot v tekstu (2 x)

I.

Podpisani Boris Horvat sem dne 30. 4. 2004 pri Telekomu Slovenije d.d. na podlagi akcije Telekoma Slovenije »Do najhitrejšega interneta za samo 4 tolarje« naročil vzpostavitev naročniškega razmerja za priključek ADSL na svojem telefonskem priključku (tel. številka: [REDACTED]) na naslovu [REDACTED] v [REDACTED]. Takoj po prvem maju sem od Telekoma Slovenije prejel ovojnico z dvema pogodbama:

- a) pogodbo podjetja SIOL d.o.o. za vzpostavitev naročniškega razmerja za Internet prek priključka ADSL, ki vključuje tudi naročniško razmerje Telekoma za priključek ADSL;
- b) pogodbo podjetja Telekom Slovenije d.d. za vzpostavitev naročniškega razmerja za priključek ISDN.

Ker priključka za ISDN nisem naročil in ga ne potrebujem, sem dne 9. 5. 2004 poslal na naslov Telekoma Slovenije d.d. samo podpisano pogodbo za vzpostavitev naročniškega razmerja za dostop do interneta pri podjetju SIOL d.o.o. prek priključka ADSL Telekoma Slovenije, medtem ko pogodbe za vzpostavitev naročniškega razmerja za priključek ISDN nisem izpolnil in sem nanjo napisal »ne potrebujem«.

Dne 11. 5. 2004 me je iz Telekoma Slovenije po telefonu (tel. številka: 01 500-6419) poklicala ga. Lili Kajzer in povedala, da pri Telekomu Slovenija ne morem dobiti priključka ADSL, če hkrati pri Telekomu Slovenije ne naročim tudi ISDN priključka.

Dne 13. 5. 2004 sem na Telekom Slovenije poslal dopis, kjer sem še enkrat izrecno ponovil, da priključka ISDN ne potrebujem ter prosil za pojasnilo, zakaj moram kupiti še priključek ISDN, če pa potrebujem samo priključek ADSL.

Dne 17. 5. 2004 me je iz Telekoma Slovenije (tel. številka: 01 500-6184) poklical g. Zupan ter povedal, da če se takoj ne odločim za ADSL in ISDN v paketu, da bom izgubil možnost izkoristka bonusa, ki je veljal do 15. 5. 2004 in po katerem je bila cena priključka ADSL samo 4 SIT, in da bom moral prihodnjič, plačati polno priključnino 30.000 SIT. V vsakem primeru pa da moram kupiti tudi priključek ISDN. G. Zupana sem prosil za pojasnilo, zakaj moram kupiti tudi priključek ISDN, če ga ne potrebujem in ga nisem naročil. Odgovoril mi je, da bom dobil odgovor pisno.

Dne 17. 5. 2004 mi je Telekom Slovenije odgovoril z dopisom, kjer je samo ponovil, da je vključitev priključka ADSL možna le na aktivnem priključku ISDN, vendar ni obrazložil zakaj takšna zahteva. Obenem mi je Telekom Slovenije vrnil obe pogodbi.

Dokaz: - Reklamna brošura Telekoma Slovenije »Do najhitrejšega interneta ...«

- Spletno oglaševanje Telekoma Slovenije na naslovu:

http://www.telekom.si/index.php?id=438&what=content&id_content=221

- Naročilo Boris Horvat z dne 30. 4. 2004

- Dopis Boris Horvat z dne 13. 5. 2004

- Dopis Telekom Slovenije z dne 17. 5. 2004

- Pogodba za vzpostavitev ISDN priključka in sklenitev naročniškega razmerja

- Pogodba za vzpostavitev naročniškega razmerja za internet prek ADSL

II.

Telekom Slovenije d.d. je v svoji ponudbi za priključek ADSL dodal tudi (in samo) pogodbo podjetja SIOLO d.o.o. za dostop do interneta prek priključka ADSL, medtem ko v reklamnih biltenih za ADSL, ki jih Telekom Slovenije pošilja naročnikom Telekoma Slovenije piše: *»Skupaj s ponudniki interentnih storitev Vam omogočamo, da lahko izkoristite prednosti tehnologije ADSL«*. Iz tega biltena je mogoče razumeti, da Telekom Slovenije svoji ponudbi za priključek ADSL prilaga tudi pogodbe drugih ponudnikov interneta, ki prav tako kot SIOLO d.o.o. ponujajo dostop do interneta prek priključkov ADSL Telekoma Slovenije. Ko pa sem to dejstvo preverjal pri več prodajnih referentih Telekoma Slovenije, ki so me v preteklem letu večkrat klicarili po telefonu in mi ponujali priključek ADSL Telekoma Slovenije skupaj z dostopom do interneta podjetja SIOLO d.o.o., so mi vsi zatrjevali, da ne vedo za druge ponudnike interneta in da lahko pri Telekomu Slovenije dobim dostop do interneta prek priključkov ADSL izključno od njegove hčerinske družbe SIOLO d.o.o.

Tako je na primer g. Igor Košir, prodajni referent Telekoma Slovenije (klical je s tel. številke: 500-6446), povedal, da je samo SIOLO d.o.o. ponudnik dostopa do interneta prek ADSL, da ne ve za druge ponudnike in da pri Telekomu Slovenije lahko dobim samo SIOLOv dostop do interneta, zato ker je SIOLO hčerinsko podjetje Telekoma Slovenije. Podobno mi je na izrecno vprašanje, če mi lahko posreduje tudi ponudbe drugih ponudnikov dostopa do interneta, zavrnila prodajna referentka Telekoma Slovenije (njeno ime sem preslišal), da nima informacij ali pogodb o drugih ponudnikih dostopa do interneta prek priključkov ADSL Telekoma Slovenije.

Dokaz: - reklamni bilten »ADSL – najhitrejši internet«

- zapisnik telefonskega pogovora s prodajnim referentom g. Igorjem Koširjem
- zapisnik telefonskega pogovora s prodajno referentko Telekoma Slovenije
- zaslišanje vlagatelja zahtevka
- zaslišanje g. Igorja Koširja, vabiti na naslov Telekom Slovenija d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana

III.

Dejanji, opisani v točkah I. oziroma II. sta se zgodili pri prodaji priključka ADSL Telekoma Slovenije. Gre za trg širokopasovnih priključkov xDSL. Z vidika potrošnikov ti zaradi prednosti, ki jih nudijo (zelo hiter dostop do interneta z velikim prenosom podatkov, sočasno pa možnost telefonskega priključka (PSTN ali ISDN), priključka velikega števila TV programov (IPTV) in cenovna ugodnost pavšalne mesečne naročnine s stalnim dostopom do interneta brez plačevanja impulzov), niso zamenljivi z drugimi vrstami dostopa do interneta.

Tako je klicni (ozkopasovni) dostop prek priključkov PSTN kot tudi prek priključkov ISDN bistveno prepočasen, dostop prek priključkov kabelske televizije zahteva povsem drugo infrastrukturo, razen tega pa kabelsko omrežje ni tako razširjeno kot telefonsko omrežje, dostop do interneta prek zakupljenih vodov pa za običajnega potrošnika cenovno ne pride v poštev. Po informacijah, ki so dostopne iz javnih medijev, Telekom Slovenije d.d. tako nastopa na območju celotne Slovenije. Geografsko relevantni trg je zato celotni trg Republike Slovenije.

Telekom Slovenije d.d. je na celotnem območju Republike Slovenije edini ponudnik priključkov ADSL. Drugih vrst širokopasovnih priključkov xDSL do sedaj v Sloveniji še ni.

To pomeni, da ima Telekom Slovenije d.d. na relevantnem trgu širokopasovnih priključkov xDSL na celotnem ozemlju Republike Slovenije absolutni monopol.

Tudi v primeru, da bi relevantni trg vključeval tako širokopasovne dostope (xDSL) prek telefonskega omrežja, kot tudi širokopasovni dostop prek kabelskih omrežji, je Telekom Slovenije na skupnem relevantnem trgu še vedno prevladujoči ponudnik, saj ima, glede na uradne podatke, vsaj dvotretjinski delež na skupnem trgu.

Dokaz: - deleži ponudnikov interneta na trgu širokopasovnega dostopa (ATRP)

IV.

Menim, da v točki I. opisana zahteva Telekoma Slovenije po zakupu priključka ISDN, če želim priključek ADSL, ni utemeljena. Telekomunikacijski operaterji v tujini (n.pr. Hrvaška, Avstrija, Nemčija, itd.) omogočajo vzpostavitev ADSL priključka tako na obstoječem običajnem analognem telefonskem priključku (PSTN) kot tudi na obstoječem digitalnem telefonskem priključku (ISDN). Da je to možno tudi v Sloveniji, dokazuje med drugim napoved podjetja SIOL d.o.o. (hčerinske družbe Telekoma Slovenije d.d.) iz začetka tega leta, da bo ponudil dostop do interneta prek priključka ADSL brez zahteve po priključku ISDN. Priključek ADSL tako tehnično v nobenem primeru ni pogojen oziroma odvisen od priključka ISDN.

Menim, da Telekom Slovenije d.d. s pogojevanjem zakupa ADSL priključka z zakupom priključka ISDN zlorablja prevladujoči položaj na relevantnem trgu širokopasovnih priključkov xDSL. Storitvi med seboj nista nujno povezani, saj je zakup ADSL priključka možen tudi brez ISDN priključka. Gre za primer zlorabe prevladujočega položaja iz 5. alineje 5. odstavka 10. člena ZPOmK. Telekom Slovenije d.d. prisili kupca (tako kot mene), da skupaj z ADSL priključkom, če ga želi imeti, kupi tudi ISDN priključek, kljub temu da ga dejansko ne potrebuje.

Dokaz: - članek v časopisu Finance dne 12. 1. 2004
- presoja naslovnega urada

V.

Nadalje ugotavljam, da mi Telekom Slovenije v svoji ponudbi vsiljuje enega samega ponudnika dostopa do interneta prek priključka ADSL (to je svojo hčerinsko družbo SIOL d.o.o.) oziroma da mi ne omogoča, da bi sam izbral ponudnika interneta po prosti izbiri, kar sem opisal v točki II. Po mojih informacijah v tujini (n.pr. Hrvaška, Nemčija) telekomi naročniku najprej prodajo priključek ADSL, naročnik pa se potem, ko že ima priključek, samostojno odloči še za poljubnega ponudnika dostopa do interneta prek tega priključka ADSL. Druga možnost je (n.pr. Francija), da telekomi priključke ADSL prodajo ponudnikom interneta, ki potem oblikujejo različne paketne ponudbe svojih storitev skupaj s priključkom ADSL in jih ponudijo na trgu. Če Telekom Slovenije ponuja v paketu priključek ADSL in tudi dostop do interneta prek tega priključka ADSL, in če v Sloveniji obstaja več konkurenčnih ponudnikov dostopa do interneta prek priključkov ADSL, potem bi Telekom Slovenije kupcem priključka ADSL moral dati možnost, da se svobodno odločijo za

kateregakoli ponudnika interneta, ki ponuja dostop do interneta prek priključkov ADSL Telekom Slovenije.

Menim, da gre tudi v tem primeru za kršitev iz 5. alinee 5. odstavka 10. člena ZPOMK. Za zakup in priključitev priključka ADSL SIOL-ova ponudba za dostop do interneta prek priključka ADSL ni nujna. Zakup priključka ADSL se lahko nemoteno izvede brez tega. Poleg tega pa to ravnanje predstavlja tudi kršitev iz 4. alinee 5. odstavka 10. člena ZPOMK. Telekom Slovenije d.d. ponuja samo storitev svoje hčerinske družbe SIOL d.o.o., ne pa tudi drugih, ki so na trgu (n.pr. Medinet, K2.Net, itd.). Še več, delavci Telekom Slovenije celo zavajajo, da drugih ponudnikov interneta ni oziroma da prek priključkov ADSL ni možen dostop do interneta z drugim ponudnikom kot s SIOL-om, to je hčerinsko družbo Telekom Slovenije, medtem ko istočasno na drugi strani Telekom Slovenije na reklamnih biltenih zavaja, da sodeluje z več ponudniki interneta (*»skupaj s ponudniki internetnih storitev ...«*).

Čeprav torej v Sloveniji obstajajo tudi drugi ponudniki dostopa do interneta prek priključkov ADSL Telekom Slovenije, ob takšni vezani ponudbi Telekom Slovenije potencialni naročniki tako rekoč nimamo realne alternative za izbiro ponudnika dostopa do interneta. Opisano dejanje Telekom Slovenije na eni strani izključuje konkurenco na trgu širokopasovnega dostopa do interneta, na drugi strani pa ima posredni učinek vezave kupcev priključkov ADSL Telekom Slovenije na njegovo hčerinsko družbo SIOL d.o.o., saj se kupci priključkov ADSL najprej seznanijo s ponudbo družbe SIOL d.o.o. Povedano drugače, Telekom Slovenije na eni strani izkrivlja konkurenco družbe SIOL d.o.o., na drugi strani pa kupcem priključkov ADSL krati pravico do svobodne izbire ponudnika dostopa do interneta. Ne nazadnje, da je konkurenca motena in da kupci praktično nimajo možnosti svobodne izbire ponudnika dostopa, dokazuje tudi že več kot 99 % tržni delež SIOLa na trgu dostopa do interneta prek širokopasovnih priključkov ADSL. Mimogrede, z opisanim načinom paketnega trženja svojih priključkov ADSL in dostopa do interneta pri SIOLu, Telekom Slovenije krši tudi Zakon o telekomunikacijah (Ztel-1), saj uporablja prometne podatke o telefonskih naročnikih za trženje storitev drugih podjetij.

Dokaz: - deleži ponudnikov interneta na trgu dostopa ADSL (ATRP)
                  - presoja naslovnega urada

VI.

Za dejanje, opisano v točki I., izkazujem pravni interes kot naročnik običajnega analognega PSTN priključka, ki želim zakupiti ADSL priključek, ker potrebujem širokopasovni dostop do interneta. Ker nisem naročnik kabelske televizije, širokopasovni dostop prek kabelskega omrežja zame ne pride v poštev. Vendar če bom hotel dobiti širokopasovni dostop do interneta, bom očitno moral zakupiti tudi ISDN priključek in ga ustrezno plačati, kljub temu da ga dejansko ne potrebujem. S tem mi bo nastala škoda v višini plačanih stroškov priključnine in mesečnih naročnin za ISDN priključek. Če na zakup priključka ISDN ne bom pristal, pa ne bom mogel zakupiti priključka ADSL, ki ga nujno potrebujem za širokopasovni dostop do interneta in do katerega sem sicer na svobodnem trgu nedvomno upravičen.

Z dejanjem, opisanim v točki II., je Telekom Slovenije d.d. moj pravni interes prizadel s tem, ko mi je v paketu z naročeno ponudbo priključka ADSL posredoval in vsiljeval tudi SIOL-ovo ponudbo za dostop do interneta prek ADSL, ki je nisem naročil. Nadalje me je Telekom Slovenije z načinom trženja ADSLa zavajal, da gre pri ADSL internetu za enovito, nedeljivo storitev, ne pa za dve ločeni in neodvisni storitvi; priključek ADSL in dostop do interneta prek tega priključka ADSL. Poleg tega pa mi Telekom Slovenije d.d. ni izročil ponudb drugih ponudnikov za dostop do interneta in me zavajal, da teh ni. S tem mi je kot potrošniku dejansko vsiljeval ponudbo svoje hčerinske družbe SIOL d.o.o. in omejeval možnost izbire med drugimi ponudniki. Če ne bi bil podvomil v ponudbo, ki sem jo dobil od Telekoma Slovenije d.d., in če ne bi bil tehnično podkovan in aktiven pri raziskovanju trga, sploh ne bi izvedel za druge ponudnike, ki imajo drugačne ali morebiti celo bolj ugodne ponudbe kot SIOL d.o.o.

VII.

Iz navedenih razlogov predlagam, da naslovni urad izda sklep o uvedbi postopka proti Telekomu Slovenije d.d. zaradi zatrevanih kršitev Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, in da v postopku ugotovi, da Telekom Slovenije na relevantnem trgu širokopasovnih priključkov xDSL, kjer ima prevladujoči položaj:

1. pogojuje zakup priključka ADSL s hkratnim sprejetjem dodatne obveznosti zakupa priključka ISDN, ki po svoji naravi niti po trgovinskih običajih ni povezan z zakupom priključka ADSL,

kar predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po 5. alineji 5. odstavka 10. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence,

in

2. hkrati z zakupom priključka ADSL naročniku le-tega posreduje ponudbo za dostop do interneta prek priključka ADSL podjetja SIOL d.o.o., drugih ponudnikov pa ne, in s tem zavaja stranke, da gre za nedeljivo celoto in da drugih ponudnikov za dostop do interneta preko ADSL priključka ni,

kar predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po 4. in po 5. alineji 5. odstavka 10. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence.

V Ljubljani, 15. 9. 2004

Boris Horvat